

SZOLNOK-DOBOKA

POLITIKAI HETILAP.

Megjelen minden vasárnapon.

Szerkesztőség a Sörház-utcában első sz. a. földszinten van.

Szerkesztőségi óra minden hétköznapon d. u. 2-3.

Felelős szerkesztő:

Dr. Br. HORVÁTH EMIL.

Hirdetési árak: egész oldal 48 K.

Hivatalos hirdetések garmondsora 30 fillér.

Előfizetési ár: egész évre 10 K.

Néptanítóknak, lelkészeknek és körjegyzőknek 8 kor.

Deák Ferencz emlékezetére.

Dés, okt. 24.

Gomolygó szürke fellegek fedték el a magyar politikai látóhatárnak nemrégiben még ragyogó egét. A nemzeti élet napjának éltető fénye alig tud áttörni e szomorú sötét fellegtorlaszon. S mély, komoly gondolatokba merülve a haza sorsa felett ültünk ünnepet a héten, emlékeztét annak a férfinak, ki a napjainkban oly nagy megpróbáltatásoknak kitett állami alapvető törvényünket, az 1867: XII. t.-cikket Corpus Jurisunkba nemzet és uralkodó egyetértésének örök tanúság jeléül beigtatta.

Ma, csaknem négy évtizeddel e nagy alkotás fogamzása után, nincs okunk tartani attól a varázstól, mely Deák Ferencz nagy egyéniségéből kisugározva kortársainak lelkét elfogta; hisz róla 1867-ben nagy ellenfele, Kossuth Lajos is azt állította, hogy példátlan befolyása, melyet a nemzet határozataira gyakorol s hogy roppant erkölcsi hatalom van kezében, mint a nemzeti jogok békés visszaszerzése vezérének kezében.

Ma jól látjuk azt, hogy az 1867-iki törvények és első sorban éppen a sokat ostromolt XII. törvénycikk nem nyitott a nemzeti életerők érvényesülésének új mezőt, hanem megmaradt a jogfolytonosság széles országtuján, melynek mértföldköveire 1723: I., II., III. t.-cz., 1791: X és XII., 1848: III – XX. t.-cikknek vannak felröva. Jól látjuk azt, hogy Deák nagy műve nem más a pragmatika sanctiónak a modern államviszonyoknak megfelelő magyarázatánál s azt is, hogy kettős alapfeltételen nyugszik az: az Ausztriával való personalis unió és a teljes magyar állami függetlenségen. *Dualizmus és paritás*, evvel a két szóval fejezhetni ki népszerű rövidséggel e törvénynek alap gondolatát.

De ha már őszinte szívvel akarunk Deák Ferencz nagy személye és kétségtelenül maradandónak szánt nagy műve iránt viseltetni, képmutatás volna meg nem látni azt a külsőséget is, mely e nagy alkotás szelleme és ama politika között felmerült, mely politika létjogosultságát éppen a 67-es alap fenntartásában, magyarázásában és érvényesítésében vélte megtalálni.

Ujabb magyar politikai korszakunk vezető államférfiainak végzetes tévedése s eléggé nem rosszalható hibája éppen abban áll, hogy míg ajkukkal sacramentumnak hirdették a 67-es alapot, melyhez hozzányulni még gondolatban sem szabad; addig tényleg, soha ennek teljes megvalósítására nem törekedtek s ámbár jól látták a tétongó úrt törvény és annak végrehajtása, irott jog és annak érvényesítése, papíros biztosíték és realis valóság között, nem bírtak aval a lelki erővel, hogy a nemzetet és uralkodót felvilágosítsák e végzetes Comoedie of errors felől. Ezt nem tették s egyrészt a félrevezetett s ősjogaitól elzárt nemzetet, mely pedig őszinte szándékkal ment bele a kiegyezésbe, hamis magyarázatokkal „suspensált és reservált felségjogok” elméletével altatgatták, másrészt meg nem világosították fel a koronát soha arról, hogy ha a nemzet eleget tesz azon súlyos és bizonyos anyagi erejét meghaladó kötelezettségeinek, melyeket a kiegyezésben magára vállalt, a kiegyezési törvény becsületes és minden oldalról való teljes betartását, egyszóval a teljes paritást követeli.

Ezt meg nem tették és éppen mert nem tették, járt a jelenlegi felocsúadás mind-

két souverén fél részéről olyan kellemetlen — hogy is írjuk! — csalódásokkal.

Egyetlen államférfiunk volt, aki közel 30 év óta a kiegyezés becsületes betartását s a teljes paritást hirdette, s aki e törekvése közben pártjával kitöltötte azt az immens úrt, mely mai parlamentünkben éppen a kormányképes 67-es alapon álló ellenzék hiánya miatt elnyeléssel fenyegeti félve öröközt parlamentarizmusunkat; e férfiú *Apponyi Albert* gróf.

A közjogi ellenzék fantasztái, kik merőben negligálva a fokozatos fejlődés elvét, mindvégig a 48-as, sőt nem ritkán 49-es alapra való visszahelyezkedést tűzték ki ideális, de megvalósulhatlan célként a nemzet elé, nemrégiben éppen a jelenleg folyó parlamenti obstrukció előzménye és szülő okaként maguk is kiadták a jelszót, hogy: hajtsák végre a 67-es kiegyezést!

Minő elégtétel az annak a pártnak és pártvezérnek, aki harmincz év óta figyelmezteti, sürgeti, nógatja és ostromozza a váltakozó kormányokat, hogy a kiegyezés szellemében valósítsák meg a 67: XII. t.-cikk rendelkezéseit és ne áltassák továbbra is a nemzetet és a koronát a valósággal, hogy Deák nagy műve be van fejezve. Az a nagy mű ma még csak papíron van készen, hatalmas konturokban vannak az egyes belőle folyó intézkedések kontemplálva, de ki meri állítani, hogy megvalósult a magyar hadsereg az összes hadsereg kiegészítő része (1867: XII t.-cz. 11. §), hogy a magyar ministeriummal egyetértésben és annak beleegyezése mellett történik a monarchia külügyeinek intézése (1867: XII. t.-cz. 8. §)?! Hol keressük és hol találjuk fel a „magyar hadsereg”-et (14 §) a mai közös hadseregben s vajjon az annyit hangoztatott s tényleg megvalósított „egység”-ben hajlandó-e a hadsereg vezetősége meglátni a „magyar hadsereget, mely az összesnek kiegészítő része”?!

Harmincz esztendő óta folytatják a 67-es alap patentírozott értelmezői a késhegyig menő harcot gr. Apponyi Albert és pártja ellen s — szégyen bár, de igaz — hogy volt a magyar politikának olyan korszaka, mely nem ismert sürgősebb, nagyobb és magasabb feladatot annál, minthogy ezt a pártot megtizedelje, ezt a törekvést elnémitse.

Az idő azonban fényesen ráczáfolt a politikai Harlequinekre, s ma minden magyar érzi, hogy csakis Apponyi álláspontjának érvényre jutása mentheti meg az államot a megrázkodtatástól, mely a korona „soha!” s a nemzet „azonnal!” jelszava mellett nyomban bekövetkezik, — s csakis őt jelöli alkalmasnak, úgy a politikai konjunktura, de a parlamentarismus moralja is, hogy harmincz év óta hangoztatott álláspontjához hiven megvalósítsa, beváltsa az 1867: XII. t.-cikkbe lefektetett — ígéreteket.

Minden intézmény egyesegyedül saját szellemében valósítható meg s tartható fenn; az 1867: XII. t.-cikk szellemét hiven fejezi ki a 67-es alapon álló volt mérsékelt ellenzék, a nemzeti párt, katonai programja, melynek jórésze a szabadelvűpárt 9-es bizottságának elaboratumában foglaltatik s ennek megvalósítására ma egyetlen államférfiunk van s ez gr. Apponyi Albert. Mentől jobban bonyolítják ügyetlen kezek és lelketlen tanácsadók a magyar politika szálait, annál nehezebb lesz a munka, mely benne várja

mesterét, de — a mi mindenkinek lehetlenné válik is — neki sikerülhet.

Szeplőtlen politikai multjának és nagy szellemének gényusai fogják megkoronázni Deák nagy művét, átlántálva azt a rideg betűsorokból az eleven életbe.

Br. Horváth Emil dr.

A politikai helyzet.

Budapest, okt. 24.

Nem tesznek jó szolgálatot a közügynek, a kik még ma is tagadják, hogy az egész magyar alkotmány súlyos válságba jutott. Most már a legdiszkrétebb politikusok is bevallják, hogy a mi alkotmányos jogaink ügyében a nemzet és az uralkodó felfogása között áthidalhatatlannak látszó elentét van. És ha nem is jutottunk volna el már eddig is bizonyosan a válság megoldásához: mindenestre közelebb jutottunk volna már ahhoz, a minek történnie kell, ha a tíz hónapos válság alatt már eddig is nemcsak a királyt, hanem a nemzetet is felvilágosították volna az arra hivatott államférfiak a dolgok valódi állásáról.

A nemzet nagy zöme tisztában volt eddig is azzal, hogy a felség, bár az alkotmányos jogokat tiszteletben tartja addig, ameddig azt ő a maga részéről helyesnek tartja, — e jogokról mégsem egészen úgy gondolkodik, mint mi. Ha azonban valahol elhangzott ez a józan vélemény: hivatalos részről a legerősebb visszautasítás és czáfolat volt rá a felelet. Most persze már alaposan meglanyhult ez a nagy energia, s csaknem a másik végletbe csapott át: félhivatalos lapokban is olvassuk, hogy az abszolutizmus kísérlete éppen nincsen kizárva, hogy a reakeziótól tarthatunk, hogy az uralkodó abszolút jogairól beszél, s több eféle híreket kapunk, amelyekből még csak pár évvel ezelőtt is égne meredt volna minden lojális magyarnak a haja. A nemzetet, amelynek a kiegyezés óta minden hivatalos faktor ugyszólván a Krédójává tette azt, hogy az alkotmányt e hazában senki oly féltekeny szeretettel nem tiszteli, mint a király: egy-szerre meglepetés elé állították. Jó és hasznos cselekedet-e ez? Bizonyára nem. A nemzet, mint a gyermek, csak addig érzi jól magát, míg illúziói vannak; s ha vége az illúzióknak: maga igyekszik megszabni, amiben csak teheti, életmódjának az ethikai szabályait. Bizonyosak lehetünk benne, hogy a magyar politikai morálnak ezentúl nem az uralkodóhoz való lojalitás lesz a sarkpontja.

A másik dolog, ami önkéntelenül is bírálatra készíttet bennünket, az, hogy az események e fejlődését előre lehetett látni. És e szempontból kellett volna az ellenzék parlamenti küzdelmét megbírálani. Ez a harc nem volt időszzerű, várni kellett volna vele tíz vagy tizenöt esztendőig, addig, amíg el nem érkezett volna az az idő, amikor már nem egy öreg uralkodónak ötvenöt évi kormányzás alatt kifejlődött érzelmi és gondolatvilágával, két emberöltőn át keletkezett előítéleteivel s ily hosszú idő alatt tejhatalomra vergődött öreg cselédeivel kellett volna nem harcot vívni, mint most, hanem nyugodt, békés lélekkel s a haza közös szeretetével egyezséget kötni. Széll Kálmán váltig mondta, hogy ez a politikai küzdelem most nem időszzerű — de persze nem mondotta ki nyíltan, hogy miért nem időszzerű.

*

A válság megoldását a közel jövőben semmi esetre sem várhatjuk. S ha valami esoda következtében sikerülne is egy parlamenti kormány megalakítása, semmi, a legesekélyebbbe kilátás sincs arra, hogy ez a kormány a parlamentben akcióképes lenne, s az obstrukciót leszerelhetné. Tehát a leghalványabb reménység sincs egyelőre arra, hogy a válságból kibontakozzunk, sőt úgy látszik,

hogy a politikai válságokba még mindig befelé megyünk.

*

Legujabb.

Budapest, okt. 24. d. u. 4 ó. **A kilenczes bizottság úgy határozott, hogy programját egész terjedelmében fentartja.** Lukács ezzel az izenettel ment Bécsbe. Lukács László missiója ezzel véget is ért.

Az ellenzék csütörtökre összehívatta a képviselőházat. Az ülés iránt nagy az érdeklődés.

Vármegyei élet.

A közigazgatási bizottság ülése.

Szolnok Dobokavármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését október hó 19-én d. e. 10 órakor tartotta meg, dr. Torma Miklós alispán elnöklete alatt.

Az összes előadókön kívül, a bizottság választott tagjai közül jelen voltak: gróf Kornis Viktor, Bokros Lajos, Bárány Lukács és Hatfaludi József.

Az alispáni havi jelentést a főjegyző olvasta fel, mely szerint a lefolyt szeptember hónap az ügymenet akadálytalan volt. A járási hatóságok ügymenetében kellő gyorsaság volt észlelhető, a mit igazol azon körülmény is, hogy az előző hónapokról ájtott ügyekkel csak 392 darab van folyamatban.

A kihágási esetek száma 462-öt tett ki, melyeknek nagy része még szeptember hónap elintézését nyert és csak 109 ügy van folyamatban. A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem terén semmiféle lendület nem volt észlelhető. Munkákban nincs hiány. Elemi csapás nem volt, néhány tüzeseten kívül; a kipuhított kár értéke 17714 korona, melynek nagy része biztosítva van.

A főjegyző az ülésen kívül ellátott ügyekről és az uzsoráskodásról tett jelentést, melyek tudomásul vetettek.

A pénzügyigazgató jelentése szerint befolyt szeptember hónap: egyenes adóban 31180 korona 37 fillér, hadmentességi díjban 153 kor. 89 fill., bélyeg és jogilletekben 12213 kor., dohány jövedékben 63907 kor. 65 fill., fogyasztási és italadóban befizetett 125021 kor. 01 fillér. Általában a befizetési eredmény kedvezőlenebb a múlt év hason havában teljesített befizetésnél.

A tanfelügyelő jelentése szerint a tanítás az összes iskolákban megkezdődött.

Az államépítészeti hivatal főnökének jelentése szerint szeptember hónap az utak állapota jó volt, közlekedési zavar nem merült fel. Az állami utakon a munkák és szállítások befejeztettek. A törvényhatósági közutakon a munkák még több helyen folyamatban vannak, de azoknál is a befejezés nemsokára várható. Bethlenben az áll. iskola építése befejeztetett. Felső-Oroszfaluban 1 új iskola építése folyamatban van.

A főorvos jelentése szerint az elmúlt hónap az általános egészségi állapot jó volt.

A kir. ügyész jelenti, hogy a forgalmi létszám az elmúlt hónapban 147 volt. A fogházban a rend és fegyelem kifogástalan. A kosárfonási iparüzletből 70 korona folyt be.

A tisztí főügyész jelentése szerint az ügymenet akadálytalan volt.

A m. kir. törvényhatósági állatorvos jelentése szerint, a vármegye területén az állategészségügy kedvezőtlen volt, a menyiben a ragadós száj- és körömfájás 14 községben uralkodik.

A teljes ülés befejeztével a bizottságnak árvaügyi és erdőkihágási, valamint erdőrendészeti albizottságai tartottak meg üléseiket, melyeken az előadók javaslatai elfogadtattak.

HIREK.

— **Megyeiülés.** Szolnok-Dobokavármegye törvényhatósági bizottsága Dén, október hó 30-án tartja őszi rendes közgyűlését. A közgyűlés 85 pontból álló tárgysorozatának nevezetesebb pontjai ezek: a székházépítési alap 1%, a dési áll. főgimnázium berendezési alapja javára 0.25%, közigazdasági célokra 0.25% törvényhatósági pótdónak az 1904. évre való megszavazása iránti előterjesztések. — Közigazgatási bizottságba öt tag választása. — A legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1904. évi névjegyzéke. — A törvényhatóság 1904. évi költségvetési előirányzata. — Belügyi m. kir. miniszter rendelete a tisztviselők stb. napidíjairól és átköltözködési illetményeiről

alkotandó szabályrendelet tárgyában. — A közigazgatási bizottság jelentése az 1903. év I-ső feléről. — A Csákgörbő-füzesszentpéteri viczinális közútnak a törvényhatósági közutak sorába való fölvétele iránti folyamodvány. — Előterjesztés a mértékhitelítő hivatal újból beállítására tárgyában. — A szolnok dobokamegyei vármegyei tűzoltószövetség segélyezése tárgyában alispáni jelentés — Vékony Ferencz főszolgabíró nyugdíjazása. — Borsodvármegye átirata a vármegyei tisztviselők fizetésének rendezése tárgyában. — Debreczen város átirata II. Rákóczy Ferencz, Zrínyi Ilona és gróf Bercsényi Miklós földi maradványainak hazaszállítása tárgyában. — Győr város átirata a képviselőház rendes működésének helyreállítása tárgyában. — Hevesvármegye átirata az önálló magyar hadsereg feállítása tárgyában. — Hevesvármegye átirata az adók beszédésének megakadályozása tárgyában. — Kolozsvár város átirata a három évet szolgált katonáknak elbocsátása tárgyában. — Szeged város átirata a nemzeti követelmények megvalósítása tárgyában. — Dén város szabályrendelete a vágatási díjakról. — Dén város képviselőtestületének határozata Losonczy István városi főjegyző javadalmazása tárgyában. — A szolnok-dobokavármegyei községi és körjegyzők együletének emlékirata a községi és körjegyzői javadalmazások javítása stb. iránt.

— **Hírek a vármegyéről.** A közgyűlés előkészítése céljából folyó hó 28-án d. e. 10 órakor az állandó választmány tartja meg ülését, október 29-én délelőtti 9 órakor és délutáni 3 órakor a számonkérőszek ülésezik, a midőn úgy a központi mint a kultisztviselők működése és ügykezelése beható vizsgálat tárgyává tétetik.

— **25 éves jubileum.** Vármegyénk derék főjegyzője Bándy György e hó 22-én töltötte be e vármegye szolgálatában hivatalnokoskodásának 25-ik évét. Ez alkalommal Szolnok-Dobokavármegye központi és járási tisztviselői öt meleg ünnepsében részesítették. Délelőtt 11 órára gyűltek össze a vármegyeház dísztermében Dr. Torma Miklós alispán vezetése alatt a tisztviselők, hová Bándy főjegyzőt küldöttség hívta meg. A megjelenő főjegyzőt lelkes éljenzés fogadta, melynek lecsillapultával Dr. Torma Miklós alispán meleg szavakkal emlékezett meg a nap jelentőségéről s különösen Bándy főjegyzőnek bokros érdemeiről.

Az alispán utalt beszédében arra a régi igazságra, hogy az élet nem élvezet, hanem szakadatlan munka, nem annyira a kedvencz eszméink és gondolataink megvalósítására kell tördnünk, hanem a kötelességek teljesítésére, mert aki a kötelesség vaslánczával meg nem köti magát, az bukás nélkül nem érhet el pályája célpontjához. Az ünnepelt, ezen láncz egyik szemével magát vármegyénk életéhez kötötte és majdnem egy nemzedék korát magába foglaló évek hosszú sora alatt szakadatlan, önzetlen és szorgalmas munkát végzett, ki is vívta a vármegye minden polgárának elismerését és kivívta tisztársai őszinte ragaszkodását, barátságát és ez képezi legfőbb jutalmát. De talán mégis ennél nagyobb jutalma a teljesített kötelesség nyugodt öntudata, mert ez az a fegyver, a mely által a modern ember igazi triumphátorrá lesz, győz az élet bajain és ellenségei fölött.

Talán ezekben áll a mai ünnepnek értelme és jelentősége. Ennek a napnak emlékét megörögzíteni óhajtja a tisztikar, midőn egy emléket ad át, melynek talán szimbólikus jelentősége is van, mert mind a Korán hívének a muezzin a nap minden órájának eltelesekor azt kiáltja oda, hogy „munkálkodjatok, mert az idő halad.” Ugy az ünnepelt is, ki nem a rohanó időt nézte, hanem munkált szakadatlan, ha erre az emlékre tekint, mindig felmerülhet lelkeben a mai nap emléke és jelentősége, fel e megye életében eltöltött azon hosszú évek sora, melyek őtet azokhoz kötik, a kiknek saját egyénisége által megszerezte a barátságát, éppen azért ennek az emlékek az a felirata, hogy adják „őszinte munkatársai“, teszi azt igazán értékesé.

Megható hangon válaszolt az ünnepelt, magyarul akarván, hogy őt az ünnepség nem illeti meg, hogy ő erre érdemeket egyáltalán nem szerzett.

Egy körülményben leli magyarázatát a mai ünnepségeknek, a melyre 25 éves hosszú szolgálata alatt törekedett, keresni a mások barátságát, ragaszkodását.

A mai ünnepély bizonyítja, hogy a mit keresett, azt meg is találta s megtalálta oly mértékben, a hogyan azt remélni sem merte volna. Nem vagyok — ugymond — a szavak embere s így nem is tudom méltólag kifejezni érzelmeimet, melyek lelkemet e pillanatban eltöltik, csak arra kérlek benneteket, kedves barátaim, tartsatok meg jövőre is állandó és változatlan jóindulatu barátságokban, mert ez lesz nekem a legnagyobb érdem és kitüntetés, a mi érhet, a melyet igyekezni fogok minden időben is részletekről kiérdemelni.

Ezután a vármegyei körjegyzők tisztelegtek a főjegyzőnél, 25 éves jubileuma alkalmából üdvözlőlvén őt. Délben a Szolnok-dobokavármegyei irodalmi, történelmi és ethnographiai társaság küldöttsége nyújtotta át ajándékát, egy díszes íróasztali készletet a főjegyzőnek.

Délben a Hungária éttermében 100 teritékű bankett volt, melyre csak a vármegyei tisztviselők s a közigazgatási bizottság tagjai voltak hivatalosak. A menu következő volt: Barna leves. Bélszín mártással. Töltött káposzta. Kacsasajó és jércesült salátával. Gyümölcs. Fekete kávé. Küllőment. Savanyuvíz. — Itt az első felköszöntőt az ünnepeltre Dr. Torma alispán mondotta, éltetvén Bándyt, mint a csendes, intenzív munkásság emberét. Veress Imre főszolgabíró a vármegyei kultisztviselők nevében köszöntötte Bándyt. Wass gróf a vármegyei központi tisztviselők nevében éltette a főjegyzőt, ki a köszöntőkre hálás szavakkal válaszolt. Dr. Br. Horváth Emil lapunk felelős szerkesztője a vármegyei institució politikai jelentőségéről s a vármegyei tisztviselőknek nemzeti missiójáról szolt, a megalkuvást nem ismerő hazafias szellemnek a vármegyei tisztviselők között való teljes érvényrejutására üritett poharat. Szekeres Árpád alsóköszályi körjegyző a kis emberek nevében köszöntötte fel Bándyt. A kedélyes, de mindvégig emelkedett hangulatu bankett a késő délutáni órákban ért véget, de a társaság ifjabb tagjai még sokáig maradtak együtt a fehér asztal mellett.

— **Vékony Ferencz nyugdíjazása.** Vékony Ferencz a dési járás főszolgabírája, a közelet terén folytatott hosszas és munkás működése után, e hó folyamán végleges nyugalomba vonul. Saját kezdeményezése alapján benyújtott nyugdíjazás iránti kérése, a nyugdíj-bizottságon a napokban ment keresztül, s nyugdíjba lépése a törvényhatóság őszi közgyűlésén végleges befejezést nyer. A közigazgatás terén eltöltött hosszú szolgálati ideje alatt, mint dési rendőrkapitány, később Dén város polgármestere, majd mint a magyar-láposi járás s végül mint a dési járás főszolgabírája, úgy felelősséget töltötte be állását. Szorgalmas, pontos, agilis tisztviselő volt, a kinek munkássága elismerésül Ó Felsége a Ferencz József rendet adományozta, az egyházi élet terén kifejtett buzgalmaért pedig a dési ev. ref. egyház, kerületi gondnokául választotta meg. Távozása alkalmából munkássága iránt őszinte elismerés kíséri.

— **Deák ünnepélyek a vidéken.** A désaknai állami iskola Deák Ferencz ünnepélyét folyó hó 17-én tartotta meg, a helybeli gör. kath. felekezeti iskola növendékei, valamint nagyobb számú érdeklődő közönség, különösen a bányahivatal alkalmazottjainak jelenlétében. Wiesner Adolf gondnoksági elnöknek tudható be érdemül ez ünnep sikere, ki az ünnepélyt megnyitó és bezáró beszédével szintén hozzájárult az ünnepély emeléséhez. — Az alsóilósvai állami isk. minden-napi és ismétlő tanulói az Önkéntes tűzoltótestülettel együttesen ünnepelte Deák Ferencz emlékeztét. 17-én este — a 60 as évek uzusa szerint — *nemesi táncz* volt; 18-án délelőtt az ev. ref. templomban *Nemes Ferencz* lelkész megható emlékbeszédet tartott; délután az állami iskola helyiségében tíz pontból álló tárgysorozattal ünnepelt az iskola és tűzoltótestület.

— **Megfelelbeztet szabályrendelet.** Dén város képviselőtestületének egy kisebb része az új szervezeti szabályrendeletet három-négy oldalról benyújtott felebbezéssel megtámadta. A felebbezések egyöntetű indoka az, hogy az új szervezeti szabályzat rejtett célja az, hogy a város ügyeinek vezetésében föltétlenül megkívántató egyseget megbontsa, a vezetésre hivatottak befolyását az alárendeltre csökkentse és egyes városi alkalmazottaknak oly előnyöket biztosítson, amely

csak a közérdek rovására történhetik. Kiváncsian nézünk az új szervezeti szabályzat felsőbb elbírálása elé.

— **Esküvő.** Folyó hó 20-án vezette oltárhoz Varró Mihály monostorszegi birtokos, törvényhatósági bizottsági tag, Veszprémi Irént, néhai Veszprémi Ferencz járási orvos leányát. Tanuk voltak: Szathmári Ákos kolozsvári gymnasiumi tanár és Budai Elek dési igazgató tanító. Az egyházi áldást a dési ev. ref. templomban, a menyasszony sógora Lőrincz János bálványos-vár-aljai ev. ref. lelkész adta az új párra. Villás reggeli után kocsikon kísérték az új párt az esküvőn résztvevők Monostorszegre, hol gazdag ebéd várt mindnyájukra.

— **Esküdtszéki tárgyalások.** A dési kir. törvényszéknél az őszi esküdtszéki tárgyalások sorozata november hó 2-án veszi kezdetét és az eddigi adatok szerint november 7-ig fog tartani bezárólag. A tárgyalásokat, mint elnök Almay Ferencz kir. törvényszéki bíró fogja vezetni, a tanácsban, mint szavazó bírák: Sófálvi Lajos és Szabó Jenő kir. törvényszéki bírák vesznek részt. Tárgyalásra kerülnek november 2-án: halált okozó súlyos testisértés büntette miatt, Román György bűnügye. A tárgyalásra beidéztettek száma 14. November 3-án: halált okozó, súlyos testi sértés büntette miatt Kanalas Sándor és 3 társa bűnügye. Beidéztettek száma 13. Kanalas Sándor és társai, kik vizsgálati fogságban vannak, a nyár folyamán agyonütötték Hye Adrien felsőlősvai nagybirtokosnő udvarbíróját, a mikor ez őket egy éjszakai betöréses-lopás közben tetten érte. November 4-én tárgyalásra kerül Zegreán Jakab bűnügye, szándékos emberölés büntettének kísérléte miatt; nevezett azért áll törvényt, mert Apanagyfalu határán szinte halálra kinezott egy szerencsétlen gyereket, a kit aztán egy gödörbe lökött és behantolt. Beidéztettek száma 8. November 5-én: Rókás Mihály és két társa halált okozó testi sértés miatt kerülnek az esküdtszék elé. Beidéztettek száma 14. November 6-án: szándékos emberölés miatt Barta János ügyét tárgyalják. Be van idézve a tárgyalásra 13 ember. Végül november 7-én Papp Zsiga bűnügye, szándékos emberölés kísérlétének vádja címén kerül elbírálás alá. Idézettek száma 6.

— **Vandalizmus.** Dész város egyik történelmi nevezetessége a nemzeti színház szomszédságában álló ősi Rákóczy ház, melynek egyes történelmi becsesel bíró részeit, minden a városban megforduló idegen érdeklődéssel tekinthette meg. — Az épületnek különösen érdekes és becses része a törvényszéki palota felé néző erkélyes lejáró, melyet mind mai napig sértetlenül, régi mivoltában őrzött meg a kegyelet. Nehogy azonban ez az egyetlen történelmi épület is sértetlenül diszithesse a várost, most — nem tudjuk kinek kezdeményezésére — hihetetlen vandal módon tették tönkre az épület legszebb részét, az erkélyes följárót. Közvetlenül ugyanis a följáró mellé egy otromba szükségshelyet építettek. Az izléstelen, ronda építménnyel tönkre tették az épület éjszaki homlokzatát, tető gerendáit belevágták az értékes régi oszlopszatba, s egy megbotránkoztatóan kellemetlen kilátást biztosítottak a törvényszéki palota arra nyíló ablaksorainak. Reméljük és hisszük, hogy ez az ügy nem marad szó nélkül a város közgyűlésén sem!

— **Tea-estély.** A dési jótékonycélu nőegylet „Erzsébet” leányárvaháza javára november 7-én a vármegyeháza disztermében tánczczal egybekötött zártkörű tea-estélyt rendez. Az estély kezdete este 8 órakor. Belépő díj személyenként 2 korona. Családjegy 3 személyre 4 korona, azon

felül 6 korona. A vigalmi bizottság élén Kászonyi Jenőné elnök áll.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte br. Borne-missza Elemér szilágycsehi nagybirtokost és az erdélyi r. kath. status jószágigazgatóját és nejét Szilvássy Carolát, szeretett egyetlen gyermeküknek Dudinak, rövid szenvedés után, hét éves korában Szilágycsehen, folyó hó 21-én, reggeli fél 6 órakor történt elhunytával. A kis halott temetése folyó hó 23-án délelőtt 11 órakor történt meg, nagy részvét mellett, Szilágycsehen.

— **Hangverseny.** Nánássy Géza, a budapesti vigszínház volt tagja, október hó 21-én szerdán este, a „Hungária” szálló éttermében közepes számú hallgatóság előtt hangversenyt rendezett. A műsor meghirdetett 12 pontja felerészben ének-számokból, felerészben szavaltatokból és szabad-imitáló reproductiókból volt összeállítva. Nánássy kellemes jó hanggal és találó értelmezéssel énekelt egynehány tetszetős népdalt és kurucznótát. Dalai közül kiválóan Szabolcska Mihály „Sir a nóta” cz. megzenésített versével ért el nagy hatást, míg szavaltatai közül „Pató Pál úr” előadásával és az életből ellesett alakok bemutatásával aratott nagy tetszést.

— **Köszönetnyilvánítás.** A széplaki tűzkárosultak javára Pinteá Ágoston gyűjtő-ívére a következők adakoztak: Somesana hitel- és takarékpénztár 150, Dési Hitelbank részvénytársaság 25, Kereskedelmi Bank részvénytársaság 20, Polgári Bank részvénytársaság 10, dr. Mihály Tivadar és Pinteá Ágoston 20—20, dr. Vajda János 17, dr. Miksa Livius 6, dr. Kerekes János 3, N. N., S. G. és Ciupe Dragutin 1—1 koronát. Összesen 274 korona. Ezen összeg folyó hó 18-án alólírott által a tűzkárosultaknak a helyszínen arányosan osztott ki. A nemes lelkű adakozóknak ez uton is köszönetet mond a tűzkárosultak nevében: Boka Pál, gör. kath. lelkész.

— **A dési Kossuth Lajos-szoborra adakoztak:** Bokros Andor Dész 10, ifj. Szénási Ferencz 5, Nik Ferencz 10, Vásárhelyi Boldizsártól egyh. beszéd árába 23, Gálócsi Samu egyházi beszéd árába br. Inczédi Sámuel 6, Kozma Imre és Niklasz Ágoston 1—1 koronát.

— **Exhumálás.** Dicenty Ernő, városunk néhai tevékeny iparos polgára hulláját, f. hó 22 én szállították Dészről Szegzárdra, a családi sírboltba. A szállítást dr. Csizér Ákos és Budai Elek, mint a család megbízottjai megkeresésére Papp Jenő temetkező intézete teljesítette.

— **Varázsszínház.** Október 24. és 25-én este „Balthazár” mester, kinek spiritistikus mutatónyairól s egyéb bűvészeti előadásáról a sajtó már több alkalommal elismerőleg nyilatkozott, a helyi nemzeti színházban előadásokat fog tartani. Felhívjuk a közönség figyelmét erre a magyar bűvészre, ki értesülésünk szerint fővárosunkban is s a vidék összes nagyobb városaiban, több alkalommal tartott előadásokat s mindenkor a közönség teljes elismerése és tetszés nyilvánítása mellett.

— **Tűzoltó szövetkezet.** A varmegyei tűzoltó szövetség mult vasárnap értekezletet tartott, melyen a szamosújvári és bethleni tűzoltó egyletek képviseltették magukat. Elhatározták, hogy az alakuló közgyűlést folyó évi december hó 27-én tartják meg.

— **A kolozsvári kamara jutalom kiosztása.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara által f. év augusztus hó 9—16-ig iparossegédek és tanoncok munkáiból rendezett munkakiállításon városunk iparosai is — bár nem sokan — résztvettek. A kiállítási bíráló bizottság által odaitélt jutalmakat,

díszokleveleket, köszönő és elismerő leveleket a kamara a helybeli iparos tanoncziskola igazgatójához küldötte azon kérelemmel, hogy azokat lehetőleg ünnepélyes alakban ossza ki. Ezen kiosztás f. hó 11-én d. e. 11 órakor eszközöltett az ipariskola nagytermében. Jelen voltak képviselőileg: a kir. tanfelügyelőség, az ipartanodai bizottság, a tantestület teljes számban, nagyszámu érdeklődő iparosmester és segéd és a tanoncz ifjuság létszáma. Az igazgató Daday István alkalmi beszédben hangsúlyozta a munka-kiállítások céljait és fontosságát, kiemelte, hogy mesterek, segédek, tanoncok és tanoncziskola vállalva és lankadatlanul munkáljanak a hazai ipar fejlesztésén, mert csak úgy tudják a versenyt kiállani s csak a kifejlett ipar biztosíthatja az iparos polgári osztálynak jólétét s közvetve a haza boldogságát. 18 mester kapott köszönő levelet, 9 iparos-segéd díszoklevelet (közülök kettő II. osztályu díjat 1—1 10 koronás aranyat) és 11 tanoncz elismerő levelet. Az okmányok igen csinosak, izlésesek, érdemesek a megőrzésre. Az alkalmat ünnepélylyé emelte a terem csinos kidíszítése, de főképpen az iparos-segédek dalosztálya által — Budai Elek vezetésével — szabatosan előadott két hazafias és egy alkalmi dal, melyért méltán megilleti az elismerés és köszönet úgy a dalosztályt, mint annak lelkes és ügybuzgó vezetőjét.

Irodalom.

* **Kérelem.** A jövő hó elején megjelenő „Költemények” című kötetem pár hete már, hogy kikerült a sajtó alól s a könyvkötőnél a fűzési és kötési munkálatok folyamatban vannak. Ennélfogva tisztelettel fölkérem előfizetési ívtartóimat, hogy az ivateket az előfizetési összegekkel együtt (fűzve 3 kor., díszkötésben 5 korona) mielőbb kezeimhez juttatni sziveskedjenek, mert a jövő hó elején a szétküldést meg fogom kezdeni. Besztercze, 1903. év október hó 22-én. Balázs József, ev. ref. lelkész.

* **Melodramák.** Két új melodráma jelenik meg Nádor K. zeneműkiadó kiadásában, november—december hóban. 1. Molnár Katicza. Dóczy Józseftől. 2. Tárogató hangok. Fedor Gézától. Megzenésítette Bihari Jenő. Mindkét melodráma zongorakísérettel jelenik meg. Mindazok, kik a két melodramát birni óhajtják, 1903. év december hó 31-ik napjáig, 5 korona bolti ár helyett 3 korona 50 fillér előfizetési áron, bérmentes küldéssel megrendelhetik a pénz előleges beküldése esetén, vagy utánvétellel és portó felszámításával.

* **Helyreigazítás.** Bolanden Konrád a „Fari-zeusok és Szadduceusok” cz. legújabb, a szerző arczképével és sajátkezűleg irt életrajzával díszített munkájának ára bőrkötésben 3 kor. 40 fill. vászonkötésben 2 kor. 80 fill. (nem pedig 3 kor. 40 fill.) fűzve 2 korona. A Benziger-Bossányi-féle munka czime nem Képes Biblia, hanem „Bibliai történetek.” A Szent Missiók Gondnoksága Budapest, II. Kapuczinus-Zárda.

Nyílt tér.

Szabó Jenő helybeli tekintélyes iparos urat folyó évi július hó 20-án egy félreértés következtében uszodámban megsértettem. Kijelentem, hogy a félreértés eloszlása után, minthogy a sértésre okom nem volt, azt őszintén sajnálom s Szabó Jenő úrtól ez uton bocsánatot kérek.

Sámuel Elek.

Kiadja a szerkesztőség.

SZOLNOK-DOBOKA MEGYÉBEN

eddig

4 főnyereményt

és

19 más nagyobb nyereményt

fizettünk ki.

Bebizonyított tény, hogy a magyar királyi szab. osztálysorsjáték után igen sokan jutottak jóléthez, sőt gyakran nagy vagyonhoz is; miáltal a magyar osztálysorsjegyek általános kedveltségnek örvendenek. — Egyetlen más sorsjáték sem nyújt hasonlóan kedvező nyerési esélyeket oly nagy összegű nyereményekkel, mint a magyar osztálysorsjáték.

A következő osztálysorsjáték hat osztályában 110,000 sorsjegyből 55,000 darabot, tehát a felét körülbelül

14 1/2 millió korona készpénzzel sorsolják ki.

Főnyeremény esetleg egy millió korona, illetve 600,000, 400,000, 200,000, 2 à 100,000, 90,000, 2 à 80,000, 70,000 stb. stb.

A megrendeléseket folyó év november 3-ig kérjük.

Az első osztályu eredeti sorsjegyek ára: egész kor. 12.—, fél 6.—, negyed 3.— és nyolcad 1 kor. 50 fill. Sorsjegyeket postautalvány-összegek ellenében vagy utánvétellel küldünk. — Hivatalos nyereményjegyzékekkel pontosan szolgálunk. Játéktervet minden sorsjegy-küldeményhez mellékelünk.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, Gizella-tér 1. A/2.

Sürgöny cím:

„NEMZETI PÉNZVÁLTÓ BUDAPEST.”

Intézetünk

abban a helyzetben van, hogy bármily nagy nyeményt — még esedékesség előtt is — a legszigorubb titoktartás mellett, jutalékmentesen fizet ki és ügyfeleinek minden irányban a legmesszebbmenő biztonságot nyújtja.

Legtöbb főnyereményt

nálunk

vásárolt sorsjegyeken nyerték.

Uj férfi-szabó üzlet.

Van szerencsém a nagyérd. közönség szives tudomására hozni, hogy Désen, Dr. Miklóssy József ügyvéd ur házában, a Nagya vendéglővel átellenben

férfi-szabó üzletet

nyitottam, hol úgy új polgári és egyenruhákat, mint átalakításokat szolid árban elvállalok.

A drezdai szabászati akadémián, valamint több nagy városban és helyben is már huzamos idő óta szerzett gyakorlatom biztosítékot nyújt, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem, miért szabad legyen remélnem nagybecsű pártfogását.

Désen, 1903 október hó.

Tisztelettel

Bizják Bálint, férfi-szabó.

(Lefkovits Gyula volt szabásza.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kiadó, esetleg eladó

a Kossuth Lajos-utca 50. szám
alatt levő

házas telek

melyen két épület van, s melyhez nemes fajú gyümölcsfákkal beültetett, majdnem fél holdas kert is hozzátartozik.

Értekezhetni lehet **Rusz János** kerekessel,
Désen. Lakik ugyanott.

1—2

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Olcsó pénz!

Birtok parcellázás.

A Budapesten székelő Magyar Országos Központi Takarékpénztár és a Debreczeni Első Takarékpénztár tulajdonosok megbízásából rendkívül kedvező feltételek mellett bérbe adjuk vagy eladjuk, őszi és tavaszi vetéssel együtt holdankénti parcellákban is az általunk házilag kezelt következő birtokokat:

1) **Nagy-Ar** községben (Szatmár vármegye, f-gyarmati járás) levő 1400 holdas első osztályú birtokot, legmodernebb emeletes kastély, kiválóan gondozott park és gazdasági épületekkel;

2) **Aranymező** községben (Szolnok-Doboka várm. csáki- és várm. járás) levő vasúti állomással bíró, 180 hold szamosmenti birtokot, lakház és gazdasági épületekkel.

Ezzel kapcsolatosan értesítjük a n. é. közönséget, hogy budapesti és külföldi elsőrangú pénzintézetektől 15—70 évig terjedő olcsó törlesztéses kölcsönt nyújtunk a legmagasabb összegig, a legrövidebb idő alatt, az ingatlan $\frac{3}{4}$ értékéig. Továbbá:

1) Szerzünk olcsó személyi- és váltóhitelt;
2) Elvállaljuk birtokok parcellázását, birtokok és házak eladását, vételét stb.

27—52

Neuschlosz Testvérek

törvényszékiileg bejegyzett cég, bankbizományosok,
Szatmári iroda: Árpád-utca 20. Telefon sz. 16.

Válaszbélyeg melléklendő.

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázó-lak-szer puha padló számára.

Sz. 6671—902. tkvi.

3—3

H I R D E T M É N Y.

Mikeháza község telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. t. cz. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29-ik t. cz.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29-ik t. czikk 15 és 17. §-ai alapján — ide értve ezen §-oknak az 1889. évi 38. t. cz. 5 és 6. §-ában és az 1891. évi 16. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. évi 38. t. cz. 7. §-a és az 1891. évi 16. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi 29 t. cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket 6 hónap alatt, vagyis 1904-ik évi április hó 10-ik napjaig bezárólag alulírt telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. évi 29. t. cz. 16 és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t. cz. 5 és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat 6 hónap alatt, vagyis 1904-ik évi április hó 10-ik napjaig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a tjkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi 29-ik t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1904-ik évi április hó 10-ik napjaig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelező bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóságtól.

Dés, 1902. november hó 23-án.

Hersényi,
bíró.

Mindenkor kaphatók: 10—12

Csiszár- és Vásárhelyi czégnél Désen.

Keil-fele viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-fele fehér „Glasur“ fenymáz 45 kr.
Keil-fele arany-fenymáz képereteknek 20 kr.
Keil-fele szalmakalap-festék minden színben.

Vendéglő bérbeadás.

A magyarláposi takarékpénztár részvénytársaság a saját tulajdonát képező, Magyarlápos község főterén lévő, ujonnan épült nagy vendéglőjét, a mai kor igényeinek megfelelőleg bebutorozott 6 vendégszobával, az ahhoz tartozó és teke-asztallal ellátott kávéházat és külön éttermet, a vendéglős magán lakására szánt 2 szobát, konyhát, kamrát, pinczét, padlást, 18 lóra való istállót, kocsisint, jégvermet, a kertben egy kényelmes fedett kuglizót és az ezen bérlet tartozékát képező 4 holdnyi kiterjedésű gyümölcsös és veteményes kertjét, az 1904. évi április hó 1-től kezdődő 3, esetleg 6 évre szabadkézből bérbeadni óhajtván, felhivatnak bérbevenni szándékozók, ajánlataikat f. évi november hó 15-ig az igazgatósághoz beadni.

Évi bérösszeg 2400 korona.

A bérleti részletes feltételek a takarékpénztár irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, esetleg 3 korona beküldése ellenében, érdeklődőknek írásban is megküldetnek.

2—2

Az igazgatóság.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Eladó ház.

Désen, a Kossuth Lajos-utca 24. sz. alatti ház
örökáron eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal: 3—3

Simon Lajos orvossal.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A sztojkai gyógyfürdő bérbeadó.

Szolnok-Dobokavármegyében
a Magyar-Lápos mellett levő

sztojkai gyógyfürdő

és ásványvízforrás

1905. évi január 1-től egymás-
= után következő 15 évre =

bérbeadó.

Összes adók a bérlőt terhelik.

A meglévő felszerelés és berendezés megváltása nem kötelező. — Kellő referenciával ellátott ajánlatok legkésőbb

f. év december 1-ig

= a tulajdonos címére: =

7—10

gróf Esterházy Gyula
Pozsony, Mihály-utca 3. sz. alá küldendők.

● Az órák járásáért és ékszerek valódiságáért kezesesség vállalatik.

HEIMANN ALBERT órás és ékszerész
DÉS, a Hungáriával szemben, Dr. Csizér-féle házban.

Ajánlja dús raktárát, hivatalosan fémjelzett 14 karatos arany (hosszu) női és férfi óralánczok, gyémánt, brilliánt fülfüggők, gyűrűk stb. ékszerekben. Legújabb harangtűst inga, fali és ébresztő órák. Magyar gyártmányú női és férfi arany, ezüst, nickel és acél órák. Szemüvegek, színházi látszóvelek, thermometerek stb. látszerészeti cikkekben. Ezüst és China-ezüst árukban. Használt arany, ezüst stb. régi ékszerek a legmagasabb árban becséreltetnek vagy megvételnek. Javítások pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Teljes versenyképesség bármely nagyobb városi cézeggel.

Csakis jól járó órák tartálnak raktáron.

● Vidéki megrendelések pontosanteljesítetnek.